

HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı: 6748
Tarih: 01.08.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

14845

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

C. Otl
Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Ceza infaz kurumlarında bulunan tutukluların sağlık hizmetine ulaşmada ve hizmetin alınması esnasında ciddi hak ihlalleri yaşadıkları ve tedavilerinin aksadığı sıklıkla ifade edilmektedir. Şakran Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kalmakta olan Ebru Yiğit'in sol eli 13 Temmuz 2024 tarihinde banyodaki demir kapıya sıkışmış, orta parmağı kırılmış ve ezilmiştir. İlk gün kampüsteki acilde basit bir atel takıp, tetanoz iğnesi yapmışlar ve ortopediye sevk etmişlerdir. Ancak idare tarafından hastaneye sevki yapılsa da askerin yorgun olduğu, asker sayısının az olduğu o yüzden ortopediye götürülmeyeceği belirtilmiştir. Elindeki kesik 1 hafta boyunca kanamıştır. Ceza infaz kurumunda revire çıkma süresi 3 ay olarak düzenlendiğinden dolayı eline pansuman bir kere gardiyan tarafından yapılmış ve sonrasında kendi imkanları ile pansuman yapmak zorunda kalmıştır. 3 ayda bir revire çıkabilme düzenlemesi nedeniyle acil rahatsızlanan tutuklular bile revire gidememektedir. Örneğin bir tutuklu migren krizi geçirmesine, ateşi olmasına ve sürekli kusmasına karşın revire götürülmemiştir. Kanser hastası bir tutuklunun da ilaçları geciktirilmekte, tedavisi zamanında ve etkin bir şekilde yapılmamaktadır.

Uluslararası sözleşmeler ve yasalar, sağlık hizmeti sunumunun, özgürlüğü kısıtlanmış bireylerde eşit bir şekilde uygulanmasını, hasta tutukluların tedaviye erişimlerinin önündeki engellerin kaldırılmasını devletin yükümlülüğü olduğunu belirtmektedir. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 6. Maddesinin f bendi "Ceza infaz kurumlarında hükümlülerin yaşam hakları ile beden ve ruh bütünlüklerini korumak üzere her türlü koruyucu tedbirin alınması zorunludur." hükmü ile yaşam ve sağlık haklarını koruma altına almıştır. 71.Madde ise tutuklunun, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbi araçlardan yararlanma hakkına sahip olduğunu, bunun için tutuklunun öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması halinde devlet veya üniversite hastanelerinde tedavi ettirileceğini belirtilmektedir. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında 2 Sayılı Tavsiye Kararı; tutukluların, hukuki durumları nedeniyle ayrımcılığa tabi tutulmaksızın, ülkede mevcut olan

sağlık hizmetlerine erişimlerinin sağlanması, cezaevlerindeki sağlık servislerinin tutukluların yakalanmış olabileceği herhangi bir bedensel veya ruhsal hastalık ya da rahatsızlığı ortaya çıkarmak ve tedavi etmek için çaba göstermesi gerektiğini belirtmektedir. Buna karşın, hasta tutukluların hastaneye sevkleri geç yapılmakta, çoğu zaman yapılmamaktadır. İhtiyaç duyduklarında revire dahi çıkamamaktadırlar. Hastaneye sevklerde ağız içi aramasına ve kelepçeli şekilde muayene edilmeye zorlanmaktadırlar. İnsan haklarına aykırı bu durum nedeniyle birçok tutuklu tedaviyi reddetmek zorunda kalmaktadır. Hastaneye götürülürken bindirildikleri ring araçlarının ve hastanelerde bekletildikleri odaların fiziki koşulları yetersiz, sağlıksız ve insan onuruna yakışmayan durumdadır. Başka ceza infaz kurumundan sevk edilen tutukluların sağlık dosyaları gecikmeli olarak gelmekte, ilaç temini ile ilgili güçlükler yaşanmakta, tutuklunun hastalığının takibini yapacak ilgili uzman doktor bulunmamaktadır. Çoğu ceza infaz kurumunda, ağız ve diş sağlığı ile ilgili tıbbi cihaz donanım, diş hekimi ve yardımcı sağlık personeli dahi bulunmamaktadır.

5275 sayılı Kanunun 16. Maddesi Adli Tıp Kurumunca düzenlenen ya da Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca onaylanan rapor üzerine tutuklunun hastalığının hayatı için kesin bir tehlike teşkil ettiğinde cezasının infazının iyileşinceye kadar geri bırakılacağı hükme bağlanmıştır. Ancak tutukluların talepleri ATK tarafından reddedilmekte ağır hasta olan tutuklular tahliye edilmemektedir. Anayasa'nın 104. maddesi ile Cumhurbaşkanı'na verilen sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle belirli kişilerin cezalarını hafifletmek ve kaldırmak yetkisi sadece adli suçtan yatan tutuklular için uygulanmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1-Ebru Yiğit'in tedavisi neden etkin bir şekilde yapılmamıştır?
- 2-Yeterli sayıda asker olmamasını ve askerin yorgun olmasını gerekçe göstererek Ebru Yiğit'in hastaneye sevkini yapmayan cezaevi personeline soruşturma açılacak mıdır?
- 3-Şakran Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutukluların revire 3 ayda bir çıkartılmalarının gerekçesi nedir? Sağlığa erişim hakkını engelleyen bu uygulamayı durduracak mısınız?
- 4-Hasta tutukluların sağlık haklarına erişiminden büyük engellerden olan ağız içi aramasını ve kelepçe ile muayene uygulamasını kaldıracak mısınız?
- 5-Hasta tutukluların ilaca, tıbbi malzemeye, diyet yemeğe, temiz suya erişimleri sağlanmakta mıdır?

6-Yeterince güneş ışığından yararlanmaları ve fiziksel aktivite yapmaları için gereken düzenlemeler yapılmakta mıdır?

7-Ceza infaz kurumlarında sağlık personelinin 24 saatlik nöbet tutması ve acil ambulans hizmetlerinin bulunması için gereken düzenlemeleri yapacak mısınız?

8-Hasta tutukluların hastaneye sevkleri zamanında yapılacak mıdır? İhtiyaç duyduklarında revire çıkmaları sağlanacak mıdır?

9-Son beş yılda kaç hasta tutuklu ceza infaz kurumunda kalamayacağına dair ATK'ya başvurmuştur? Kaç hasta tutuklu hayatını kaybetmiştir?

10-Son beş yılda ceza infaz kurumunda kalamayacağı ATK raporu ile belirlenmiş kaç hasta tutuklu tahliye edilmiştir?

11-Tutukluların eski, insani koşulları taşımayan ring araçlarıyla hastaneye sevklerinin yapılması engellenecek midir? İnsani koşullarda hastaneye gidebilecekleri ring araçları alınacak mıdır?

12-Kronik ve ağır hastalığı olan tutukluların etkin tedavileri yapılmakta, ilaçları zamanında ve yeterli düzeyde temin edilmekte midir?

13-Ceza infaz kurumlarında, yeterli sayıda ağız ve diş sağlığı ile ilgili tıbbi cihaz, diş hekimi ve sağlık personeli bulunmakta mıdır?

14-Tutukluların en temel hakkı olan tıbbi yardım alma ve tedavi olma hakkını engelleyen olumsuzlukları ortadan kaldırarak yasalar ve uluslararası sözleşmelerde tanınan haklarını verecek misiniz?